

Forssan museon toimintaohjelma 2024-29

1. Museo profiloituu tekstiiliin II

Uuteen toimintakauteen lähdetään museon kannalta noususuhdanteesta. Vuoden 2023 kävijämäärä oli korkeampi kuin koskaan aikaisemmin museon historiassa. Museon oma tuotto kolminkertaistui viidessä vuodessa. Museolle saatiin kolmas vakinainen työntekijä, ja valtionosuus nousi 2,8 htv:een. Projekti- ja kausityöntekijät mukaan laskettuna työntekijöitä on vuosittain 5-5,5 htv. Näkyvyys lisääntyi ja kansainvälistyi. Museon aktiivinen viestintä tavoitti viiteryhmänsä hyvin.

Positiivisen kehityksen ansiosta museon toimintakate ei ole juuri noussut niiden vuosien aikana, kun museo on ollut kaupungin hoidossa. Taloudelliseen huolettomuuteen ei kuitenkaan ole syytä, sillä myös museoiden kustannukset nousevat muiden mukana, ja kuntien talousnäkymät huolestuttavat mm. väestörakenteen, palvelutarpeen ja yleisen elinvoimaisuuden näkökulmista.

Tulevina vuosina toiminnan painopisteenä tulee olemaan museon maineen kirkastaminen muotoilumuseona. Forssan museon asiantuntijuus suomalaisen painokankaan alalla vahvistuu vuosi vuodelta. Vaatii hyvää yhteistyötä ja tarkkaa suunnittelua, jotta näin pieni organisaatio pystyy vuodesta toiseen sekä saavuttamaan hyvän ammatillisen laadun ja yleisön suosion että myös pysymään talouden raameissa.

Toimintaohjelma on laadittu museon ja kaupungin tarpeiden, vision ja arvojen mukaisesti, museopoliittista ohjelmaa, museolakia ja kulttuuritoiminnasta annettua lakia noudattaen. Forssan museo toteuttaa kaupunginstrategian mukaista inhimillistä järkivihreyttä kulttuurisen kestävän kehityksen edistäjänä.

Forssassa ...

Jarmo Pynnönen, Jari Isotalo, Maija Kranni, Kati Kivimäki, Kristiina Huttunen, Tuuli Ravantti

2. Kulttuuriperinnöstä tulevaisuuteen

Elinvoima tarkoittaa vireyttä, uskoa tulevaan ja voimaa tehdä ratkaisuja, jotka vievät yhteisöä eteenpäin. Kaupungin historian positiivinen esiintuominen parantaa kaupungin mainetta ja kuntalaisten itsetuntoa, ja sitä kautta luo elinvoiman edellytyksiä. Forssan kaupungin yksikkönä museo tekee voitavansa kaupungin elinvoiman lisääjänä.

Forssan museossa työskentelee taitavia viestijöitä, jotka ovat onnistuneesti hyödyntäneet sosiaalisen median kanavia museotiedon levittämisessä. Värikäs ja nostalginen tekstiilikokoelma vetää katseita puoleensa ja uudistaa Forssan mainetta.

Nykymuseo ei ole vain perinteen tallentaja, vaan myös paremman elämän edistäjä ja yhteiskunnallinen kulttuurivaikuttaja. Museotoiminnan kautta voidaan lisätä tietoisuutta kestävästä ja vastuullisista ratkaisuista. Näin museo voi toimia omalta osaltaan kestävän kehityksen viestinveijjänä.

3. Viime jaksossa tapahtunutta

Edellisen toimintakauden teemana oli tekstiilikokoelman olosuhteiden ja näkyvyyden parantaminen. Kuosikeskuksen avautuminen vuonna 2022 noteerattiin Japanissa saakka. Finlayson200 -näyttelykierto vuosina 2021-23 ja siihen linkitetty museon väen oma verkostoitumis- ja näyttelymatka Japaniin toivat paitsi näkyvyyttä ja kontakteja, myös hyödyllistä uutta kokemusta ja näkökulmaa tekstiiliperinnön hyödyntämiseen nykyajassa.

Kuoseja saatiin näkyviin kaupungilla taideteoksena, katumaalauksina, jouluvaloina ja monitoimikeskus Akvarellin pintoihin. Kuosien kaupunki –ajattelu pääsi mukaan kaupungin brändipuheisiin. Digitaalinen opetuspaketti Kuoseja kankaalla on koulujen saatavilla Finna Luokkahuone –verkkopalvelussa.

Forssa100 –juhlavuoden kunniaksi järjestettiin ensimmäistä kertaa Forssa Textile Week 2023 – tapahtuma. Tekstiilin ajankohtaiskeskustelua, näyttelyitä ja pienten tuottajien pop-up-myyntiä yhdistävä keskustan kulttuuri- ja liiketiloihin sijoittuva nelipäiväinen kulttuuritapahtuma keräsi noin 2500 kävijää. 16 japanilaisen eettisen tekstiilivalmistajan joukko toi tapahtumaan oman kiinnostavan sisältönsä. Tapahtumassa saatiin todistaa alan ammattilaisten sydämellisiä kohtaamisia.

Forssan keskeisenä nähtävyytenä museo ja uutuutena Forssa Textile Week tuovat kaupunkiin matkailijoita ja vaikuttavat positiivisesti alueen talouteen. Yhteys Japaniin, Tekstiili- ja teollisuushistoriamatkailun kehittämishanke, jäsenyys European Routes of Industrial Heritage – verkostossa, ja mukanaolo seudullisissa ja maakunnallisissa matkailunedistämistoimissa vahvistivat kansainvälistä näkyvyyttä. Kuinka vahva vaikutus on, tulee lähivuosina näkyviin.

Museon verkostoituminen, näkyvyys digivirrassa ja uskottavuus omassa toiminnassaan luo Forssan mainetta uudelleen hitaasti mutta pysyvällä, juurevalla tavalla. Museon viiteryhmää ovat historiasta, kulttuuriperinnöstä, muotoilusta ja muodista kiinnostuneet, muotoilualan ammattilaiset. Museokorttiasiakkaat ovat potentiaalinen ja iso asiakasryhmä: heitä on jo 240 000.

4. Museotoimintaa ohjaavat säännöt ja ohjelmat

Forssan museo on museolain tarkoittama ammatillinen museo, jonka toimintaan on myönnetty valtionosuutta museolaissa nimetyin edellytyksin. Tavoitteena on sivistyksen ja kulttuurisen jatkuvuuden turvaaminen eli ylläpitää ja vahvistaa yksilöiden ja yhteisöjen ymmärrystä ja osallisuutta kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä, edistää kulttuuriperinnön ja taiteen säilymistä tuleville sukupolville, edistää yhteisöllisyyttä, jatkuvuutta ja kulttuurista moninaisuutta, edistää sivistystä, hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja demokratiaa.

Kaupungin vapaa-aikapalveluiden yksikkönä museo toimii kaupungin hallintosäännön mukaisesti sekä noudattaa Forssan kaupungin yhteisesti sovittuja arvoja ja strategiaa. Vapaa-aikapalveluna museo osaltaan toteuttaa tehtäviä, jotka laki kuntien kulttuuritoiminnasta määrittelee.

Osana kaupungin brändiä museo viestii paikkakunnan tarinaa ja lisää arvostusta sitä kohtaan sekä sisäisesti kunnan työntekijöille että ulospäin nykyisille ja potentiaalisille asukkaille.

Museo ottaa toiminnassaan huomioon YK:n Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteet ja pyrkii toteuttamaan sosiaalisesti, ekologisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävää kulttuuriperintötyötä. Tämä on myös sopusoinnussa kaupungin strategian kanssa.

Museopoliittinen ohjelma on ollut pohjana museon toiminnan suunnittelussa.

Museolaki: museon tehtävät

- 1) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen;
- 2) aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen;
- 3) aineistojen ja tiedon saatavuuden, saavutettavuuden ja käytön edistäminen;
- 4) kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen;
- 5) yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta määrittää kunnan tehtäväksi

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- 3) *edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;*
- 4) *tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;*
- 5) *edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;*
- 6) *edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;*
- 7) *edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.*

FORSSAN ARVOT

Avoimuus, rohkeus, vastuullisuus

FORSSAN VISIO : Järkivihreä Forssa

Ekologinen kestävyys – Toimintamme asettuu luonnon kantokyvyn rajoihin.

Taloudellinen kestävyys – Toimintamme perustuu taloudelliseen tasapainoon.

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys – Toimintamme ytimenä on ihmisarvosta kiinni pitäminen, yhdenvertaisuus, myötätunto ja oikeudenmukaisuus. Keskeisenä kysymyksenä on taata hyvinvoinnin edellytysten siirtyminen sukupolvelta toiselle.

5. Henkilökunta

Tavoite: Osaava ja motivoitunut henkilökunta. Onnistunut siirtymä henkilöstössä pitkäaikaisen amanuenssin jäädessä eläkkeelle. Uuden amanuenssin rekrytointi.

Forssan museolla on vakituinen museonjohtaja, amanuenssi ja museolehtori sekä määräaikaista henkilökuntaa tarpeen mukaan. Museonjohtaja vastaa museon toiminnan ja talouden kokonaisuudesta. Hänen alaisuudessaan työskentelevän amanuenssin tehtävät kohdentuvat kokoelmiin ja tietopalveluun, museolehtorin tehtävät kohdentuvat yleisötyöhön, viestintään ja museopedagogiaan. Toimistotehtävät ja museokaupan vaatima työpanos jakaantuvat koko työyhteisölle, samoin näyttelyt ja asiakaspalvelu hoidetaan yhteistyönä. Määräaikaisten työntekijöiden työpanos ohjautuu projekteihin, kokoelmatyöhön ja asiakaspalveluun. Museon pienen tiimin vahvuus on, että tehtäviä pystyy joustavasti vaihtamaan tilanteen ja tarpeen mukaan.

Vuosi 2024 tuo suuren muutoksen, kun pitkäaikainen kokoelma-amanuenssi jää eläkkeelle. Museon toimintakyvyn kannalta on tärkeää pitää huoli jatkuvuudesta ja hiljaisen tiedon säilymisestä muistiorganisaatiossa. Siitä syystä vuoden 2024 alussa selvitetään Finlaysonin arkiston loppuosa (noin 20 m3), jotta amanuenssin tieto aineistosta saadaan talteen. Laajan aineiston selvittely vaatii priorisointia: museon asiakaspalvelu ja viestintä tulee jonkin verran hiljenemään alkuvuodesta. Uuden amanuenssin rekrytointi on myös hyvä käynnistää ajoissa.

Museon kehittäminen on 2010 lähtien tapahtunut ulkopuolisella rahoituksella toteutuneissa projekteissa. Museo on profiloitunut aktiivisena projektitoimijana. Osa projekteista on palvellut yhteistyöverkostoja, osa museon ydintoimintaa. Projektit ovat jokainen tavallaan vahvistaneet museon osaamista ja verkostoja, myös olleet motivoivia työtehtäviä.

Museolla on yhdessä laaditut työyhteisön säännöt, joista pidetään kiinni. Kehityskeskustelut ja niiden lopputulosten huomioiminen arjessa, koulutukset ja tavoitteiden ja haasteiden jakaminen tukee henkilökunnan yhteistyökykyä ja -tahtoa.

6. Kokoelmat

Tavoite: Jäsentää kokoelmia ja parantaa niiden olosuhteita mahdollisuuksien mukaan, museon muuta toimintaa ja vastuita tukien.

Onnistuneiden näyttelyjen ja sisältöjen perustana on laadukas, viimeistelty kokoelmatyö ja oikeat priorisoinnit. Museon ydintehtävä on tallentaa, säilyttää ja esitellä toiminta-alueensa kulttuuriperintöä. Kokoelmien kautta Forssan museolle on nimetty kaksi valtakunnallista tallennusvastuuta: forssalainen tekstiiliteollisuus painetun kankaan osalta ja forssalainen rakennusteollisuus/ Rakennusvalmiste Oy. Nämä tallennusvastuut ja paikallisuus priorisoivat museon kokoelmatyötä.

Tulevien vuosien haasteena on sovittaa yhteen hitaasti etenevä kokoelmatyö, kokoelmien säilytysratkaisujen kehittäminen sekä kokoelmiin perustuva esittely- ja kulttuuritoiminta, kuten näyttelyt, seminaarit, tapahtumat, artikkelit ja esitelmät.

Toiminta-ohjelman liitteeksi kootaan kokoelmapoliittinen ohjelma, jossa kuvataan kokoelmien luonne ja määritellään niiden käyttö ja kehittäminen. Seuraavassa esitellään lyhyesti museon keskeiset kokoelmat, niiden tarpeet ja säilytysolosuhteet.

Tekstiiliteollisuuden kokoelma

Museon strategisesti tärkein kokoelma liittyy kaupungin tekstiiliteollisuuden historiaan. Tekstiiliteollisuuden kokoelma käsittää tekstiilinäytteitä, esineistöä, valokuvia ja arkistoa. Painokangasnäytteiden kokoelma on ”teollisen tekstiilin kokoelma”, joka viime vuosina on ollut suurimman huomion kohteena. Kokoelma avaa yhteistyöväylän muihin tekstiiliä tallentaviin museoihin. Valtakunnallisen tallennustyöjaon perusteella Tampereen museoiden (Vapriikki) kokoelmasta siirtyy painokankaita osaksi Forssan teollisen tekstiilin kokoelmaa.

Tulevana toimintakautena vuonna 2018 koteloitunut Finlayson-arkiston viimeinen osa (20m3) käydään läpi ja sijoitetaan museokokoelmaan. Teollisen tekstiilin kokoelman kangasnäytteiden (”riippunäytteiden”) digitointi (noin 13 000) saatetaan loppuun ja kuosiluonnospiirustukset (laajuus noin 3 m3) käydään läpi ja niiden digitointi aloitetaan.

Tekstiiliteollisuuden kokoelman koneet ja arkistot sijaitsevat Kehräämön vaunutallissa, valokuvat valokuva-arkiston yhteydessä ja tekstiilin museokokoelma Kuosikeskuksessa eli Kehräämön entisessä lankavärjäämössä, Wahreninkatu 13. Vaunutallin olosuhteet ovat vain välttävät, mutta kuosikeskuksen säilytystila on ensiluokkainen. Kuosikeskuksessa on olosuhdeilmastointi ja siirtohyllyt, sen pinta-ala on noin 50 m2. Kokoelmatilan yhteydessä on työskentelytila, jossa näytteiden valokuvaus, digitointi ja näyttelyvalmistelut tapahtumat. Tila muuntuu tarpeen mukaan myös pieneksi luentosaliksi.

Tekstiilikokoelman selvittelemätöntä tai käyttökokoelmaksi luokiteltua aineistoa sijaitsee myös HAMKin alakerran entisen testauslaboratorion tilassa (Wahreninkatu 11 C), jonka pinta-ala on 150m2. Tässä tilassa laajoja aineistomassoja seulotaan läpi. Tila on siisti ja soveltuu hyvin säilytys- ja työtilaksi.

Käyttökokoelman esineet ovat museokokoelman esineiden tupla- tai triplakappaleita, tai materiaalia, joka liittyy museosisältöihin mutta joka ei kuulu museokokoelmaan. Käyttökokoelmaa hyödynnetään näyttelyissä, pedagogisessa käytössä, tai siitä valmistetaan museokauppatuotteita.

Kulttuurihistoriallinen kokoelma

Forssan museon kulttuurihistoriallisen kokoelman ytimen muodostaa Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistyksen esinekokoelma (n. 25 000 esinettä), joka siirtyi kaupungin hoitoon vuonna 2010, omistuksen säilyessä kotiseutuyhdistyksellä. Esko Aaltosen v. 1923 perustama Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistyksen kartutti kokoelmia lahjoitusten tai ostojen kautta. Vuodesta 2010 lähtien kokoelmat ovat karttuneet Forssan kaupungin kokoelmana.

Esinekokoelman esineistä on esillä Kirjavan kankaan kaupunki -perusnäyttelyssä n. 400 esinettä, ja digitoituna www.piipunjuurella.fi -tietokannassa 8980 esinettä.

Museolain mukaan valtionosuuden edellytyksenä on, että museon tilat ovat tarkoituksenmukaiset. Museon säilytystilojen tarkoitus on turvata esineiden kunto ja mahdollistaa niiden saatavuus ja saavutettavuus tutkimuksen, kasvatuksen ja näyttelytoiminnan käyttöön.

Forssan museon kulttuurihistoriallista kokoelmaa on yhteensä kuudessa eri tilassa. Osa kokoelmasta on saavuttamattomissa sokkeloisten, vaikeakulkuisten ja epäkäytännöllisten säilytysratkaisujen takia. Joidenkin tilojen olosuhteet eivät tue esineiden hyvää säilymistä. Työturvallisuusriskitaso on 1-2. Säilytystilojen kehittäminen on tarpeen niiden käytettävyyden sekä esine- ja työturvallisuuden takia.

Museotoiminnan kannalta paras ratkaisu olisi, että esinekokoelmat saataisiin samaan tilaan ja asianmukaisille hyllyille. Järjestämisen yhteydessä huonokuntoisia kokoelmaesineitä tulisi voida poistaa. Tämä tarvitsee väliaikaisesti lisätyövoimaa.

Kulttuurihistoriallisen kokoelman säilytystilojen yhteispinta-alalta on noin 660 m².

Isolla Kehräämöllä, osoitteessa Wahreninkatu 11, on seuraavat säilytystilat, joiden työturvallisuusriskitaso on määritelty 1-2. Tilat ovat:

- Suurten esineiden ja arkiston tila ”Ikuisuus” (Wahreninkatu 11 C, 220 m²)
- Pienten esineiden tila ”Helvetti” ” (Wahreninkatu 11 C, 93 m²)
- Pukuvarasto (Wahreninkatu 11 C, 12 m²)
- Vaunutalli (Wahreninkatu 11 O), jossa suuret tekstiilikoneet, muita esineistöä sekä Finlayson-arkistoa, 135 m²
- Viksbergin ent. navetan ylisillä noin 200 m² tila, jossa on suuria esineitä sekä Wahrenin ruumiskäräyt.

Valokuvakokoelma

Valokuvakokoelma sisältää Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistyksen kokoamaa kuva-arkistoa, Esko Aaltosen kuvaaman kokoelman, forssalaisten valokuvaamojen arkistoja ja Finlaysonilta saatua kuvakokoelmaa. Valokuvakokoelman laajuus on noin 200 000 kuvaa, ja siitä on www.piipunjuurella.fi -palveluun digitoituna 25234 valokuvaa syksyllä 2023. Valokuvakokoelma on jatkuvan kiinnostuksen ja käytön kohteena.

Valokuvakokoelman digitointi etenee pyrhdyksittäin. Valokuvakokoelmia on eri säilytystiloissa, ja niiden keskittäminen samaan tilaan olisi järkevää.

Valokuvakokoelma sijaitsee viidessä eri tilassa Kehräämöllä: kirjaston tutkijanhuoneessa, ”Vaunutallissa” ja sen takatilassa, filmivarastossa ja pienten esineiden varastossa. Pienen filmivaraston työturvallisuusriskitasoksi on määritelty 1-2.

Kirjakokoelma

Kirjakokoelma (n. 6000 nidettä) sisältää Esko Aaltosen kirjakokoelman, Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistyksen ja Forssan museon kirjakokoelman, jossa on kotiseutukirjallisuutta, aluetta koskevaa tutkimuskirjallisuutta sekä museokirjallisuutta. Kirjakokoelma on luetteloitu kirjaston tietokantaan, ja sen kirjat ovat erikoisjärjestelyin yleisön lainattavissa tai luettavissa. Kirjakokoelmaa käytetään säännöllisesti.

Museon kirjakokoelma karttuu jatkuvasti lahjoituksin ja museon omin hankinnoin. Uusien hankintojen osalta tulee kirjastoluettelointia jatkaa.

Arkistot

Museolle on vuosikymmenten saatossa kertynyt noin 25 yhdistysten tai yksityisten henkilöiden arkistokokonaisuutta (101,5 hyllymetriä). Kokonaisuuteen sisältyy Esko Aaltosen arkisto ja Lounais-Hämeen Kotiseutuyhdistyksen arkisto. Arkistoihin kohdistuu vuosittain tietopyyntöjä. Arkisto sijaitsee suurten esineiden varaston yhteydessä.

Taidekokoelmat

Lounais-Hämeen kotiseutuyhdistyksen taidekokoelma sisältää 691 teosta. Nämä teokset sijaitsevat suurten esineiden varaston yhteydessä.

Forssan kaupungin taidekokoelmasta on 491 teosta inventoitu ja luetteloitu kuvineen museon tietokantaan vuonna 2014. Vuosien 2015-2023 aikana saadut lahjoitukset ja hankinnat on luetteloitava kokoelmaan. Taideteokset on sijoitettu kaupungin virastoihin ja kouluihin, pieni osa on kirjaston varastossa.

Kokoelmiin liittyvät yhteistyöt

Museo jatkaa kokoelmiin liittyvää yhteistyötä muiden museoiden kanssa Piipunjuurella-konsortiossa ja TAKO-verkostossa. Osa projekteista liittyy kokoelmatyöhön.

Finlaysonin kokoelma jakaantuu Tampereen ja Forssan museoihin, ja yhteys Tampereeseen on sen myötä vahva.

Teollisen tekstiilin kokoelmaan liittyy tavaramerkki- ja tekijänoikeuksia. Näiden osalta museo on tilanteen vaatiessa yhteydessä tavaramerkkien ja tekijänoikeuksien haltijoihin. Museo noudattaa immateriaalioikeuksien alaisten teoksen käytössä tekijänoikeuslain ja tavaramerkkilain säännöksiä teosten käytöstä museossa ja julkaisuissa.

Kokoelmien karttuminen

Kokoelmat karttuvat lahjoituksin kokoelmapoliittisen ohjelman kuvaamien periaatteiden mukaisesti.

Nykydokumentointi

Nykydokumentointi tarkoittaa jonkun ajankohtaisen ilmiön tallentamista museon kokoelmiin kuvin, haastatteluin ja mahdollisin esinein. Museo pyrkii tekemään joka vuosi jonkun tekstiiliperintöön liittyvän nykydokumentoinnin.

7. Museokohteet, näyttelyt ja tapahtumat

Tavoite: tarjota asiakkaille mahdollisuus tutustua paikkakunnan historiaan, muotoiluun ja taiteeseen mahdollisimman saavutettavasti. **Palvelemme asiakkaita säännöllisin aukioloajoin ja esittelemme sisältöjä asiantuntevasti näyttelyissä, opastuksissa ja tapahtumissa. Asiakas kohdataan palveluhenkisesti, ikä- ja tietotaso huomioiden.**

Forssan museo ja Galleria Moletti, Wahreninkatu 12, Kehräämö

Forssan museossa on Galleria Moletti ja pysyväisnäyttely Kirjavan kankaan kaupunki.

Galleria Moletti on vuokrattavissa 2-4 viikon näyttelyihin. Galleria Moletin näyttelyt valitaan hakemusten perusteella ja esillä on ensisijaisesti ammattitaiteilijoita ja -ryhmiä sekä keväisin paikallisten oppilaitosten lopputyönäyttelyitä. Tältä osin museo toteuttaa kuntien kulttuuritehtävää

tuoden taidetta kuntalaisten koettavaksi ja luomalla edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle.

Perusnäyttely Kirjavan kankaan kaupunki avattiin marraskuussa 2013. Ikä alkaa näkyä laitteissa. Uuden perusnäyttelyn suunnittelu tulee ajankohtaiseksi toimintaohjelmakauden aikana.

Kuosikeskus, Wahreninkatu 13 B, Kehräämö

Entisen lankavärjäämön tiloihin rakennettuun Kuosikeskus esittelee Forssan painokankaan historiaa 150 vuoden ajalta. Pysyväisnäyttely syntyi vuonna 2022 näyttelysuunnittelutoimisto Good Kombo Oy:n ja museon yhteistyönä. Kuosikeskuksessa sijaitsevat myös kokoelma- ja työskentelytilat.

Kuosikeskuksen kokoelman pohjalta tuotetaan muotoilijoiden retrospektiivisiä näyttelyitä sekä teemanäyttelyitä. Näyttelyt ovat esillä näyttelytila Vinkkelissä tai kiertonäyttelyinä Forssan ulkopuolella.

Ronttismäen tehtaalaismuseo, II linja 5-7

Kalliomäen kaupunginosassa sijaitseva tehtaalaismuseo on avoinna kesäajan tapahtumissa: opastuksia, joogaa, yhteislaulua yms.

Tehtaalaismuseon puutarhaa on muutaman vuoden ajan hoidettu aiempaa intensiivisemmin.

Ronttimäen tehtaalaismuseon ylläpito vaatii korjaustoimia tarpeen mukaan.

Seminaarit ja luennot

Museo jatkaa tekstiiliperintöön liittyvää omaa Kuosiseminaari-tapahtumaa noin joka toinen vuosi.

Museo tarjoaa sisältöihinsä liittyviä vierailuluentoja myös ulkopuolisille tahoille.

Forssa Textile Week

Elokuussa 2023 ensimmäisen kerran järjestetty Forssa Textile Week –tapahtumak eräsi noin 2500 kävijää ja paljon positiivista palautetta. Tapahtuma päätettiin järjestää uudelleen jo vuonna 2024.

Forssa Textile Week -konseptina on tuoda laadukasta muotoilua tai tekstiilitaidetta esiin pop-up-myyntipisteissä ja näyttelyissä sekä puhua tekstiilin ajankohtaisasiaa alustuksissa ja keskusteluissa. Tavoitteena on edistää muotoilun ja kestävän tekstiilin asemaa yhteiskunnassa, sekä elävöittää kaupunkia.

8. Digitaaliset palvelut

Tavoite: Varmistaa, että Forssan museon historia- ja kulttuuritietoa on kaikkien saatavilla digitaalisessa ympäristössä.

Forssan museon työstä merkittävä osa toteutuu verkkoympäristössä. Museon kokoelmia digitoidaan kokoa ajan kokoelmatietokantaan, jonka asiakasnäkymä on museoiden, kirjastojen ja arkistojen yhteisessä hakupalvelussa Finnassa. Erilaiset sosiaalisen median alustat tarjoavat helposti lähestyttävän julkaisufoorumin kiinnostavalle, kokoelmiin pohjautuvalle, nopeasti julkaistavalle tiedolle. Sosiaalinen media on merkittävä kanava museon kohdeyleisöjen saavuttamiselle. Museon

verkkosivut ja erilaiset tapahtumakalenterit puolestaan viestivät museosisältöjä potentiaalisille asiakkaille.

www.piipunjuurella.fi

Kokoelmadigitoinnit

Kokoelmien digitointi painottuu tulevalla kaudella painokankaiden ja kuosisuunnitelmien sekä valokuvien digitointiin. Digitoinnin tavoitteena on yhtäältä tarjota kiinnostuneille mahdollisuus tutustua aineistoon verkkoympäristössä ja toisaalta huolehtia aineiston turvallisesta säilytyksestä. Digitoitujen kokoelmien kautta forssalaiset museoaineistot löytävät tiensä erilaisiin medioihin ja julkaisuihin.

9. Yhteistyöverkostojen ylläpito ja kehittäminen

Tavoite: Museo toimii verkostoissa, jotka lisäävät paikkakunnan näkyvyyttä ja/tai vahvistavat museon ammatillista profiilia.

Kulttuuriperintöverkostot

Museo jatkaa kokoelmiin liittyvää yhteistyötä muiden museoiden kanssa Piipunjuurella-konsortiossa ja TAKO-verkostossa. Forssan museonjohtaja on tekstiiliä tallentavien museoiden yhteistyöverkoston puheenjohtaja. European Routes of Industrial Heritage –verkostossa museo tuo Forssan olemassaoloa esille kansainvälisessä kontekstissa, European Textile Network kokoaa yhteen tekstiiliperintö- ja nykytekstiilitoimijoita.

Matkailuyhteistyö

Seudun matkailun edellytysten parantamiseksi on annettu merkittävä panos vuosien 2021-23 tekstiili- ja teollisuushistoriamatkailun kehittämishankkeessa sekä yhteistyökuvioissa Japanin suuntaan. Tulevat vuodet näyttävät, onko panoksella ollut vaikutusta. Matkailukohteena museo tarjoaa sisältöjä matkailun hyödynnettäväksi. Yhteistyökuvioissa keskitytään jatkossa oman ydinosan esiintuomiseen.

Forssan museo on panostanut näkyvyyteen erilaisilla ulkoisilla matkailun viestintäalustoilla. Museo kotimaan matkailijoiden tavoittamisen ohella lisännyt kansainvälisille yleisöille suunnattujen sisältöjen ja palveluiden saavutettavuutta mm. uusien sivustonäkyvyksien sekä kieliversioiden (englanti, japani, saksa) myötä. Forssan museo ja Kehräämöalue näkyvät ja niiden palvelutietoja päivitetään seuraaviin kanaviin: Visit Häme, Visit Lakeland Finland, Visit Finland / DataHub, Google Business, TripAdvisor, European Route of Industrial Heritage -matkailuverkosto, Museokortti.

9. Museopedagogia, opastukset, koululaiset

Tavoite: tuoda Forssan historiaa ja painokangasmuotoilun historiaa asiantuntevasti esiin monenlaisissa yhteyksissä.

Forssan museo ja Kuosikeskus tarjoavat Forssan kaupungin kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti ikäryhmäkohdennettuja opastuksia ja työpajoja varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, taiteen perusopetuksen sekä lukion ja toisen asteen käyttöön.

Museopedagogisia palveluita tarjotaan sekä Forssan kouluryhmien, ulkopaikkakunnilta saapuvien luokkaretkeläisten että matkailijoiden käyttöön. Museoilta tilattavat palvelut ovat Forssan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ryhmille maksuttomia. Museo toteuttaa säännöllisesti myös maksuttomia yleisöopastuksia näyttelyissään sekä Kehräämöalueella. Tilauspalveluna toteutettavat palvelut ovat maksullisia ja niistä peritään museon hinnaston mukaista pääsy- ja opastusmaksua.

Museo osallistuu Kehräämöalueella toteutettaviin tapahtumiin, kuten Kehräämön perhelauantaihin, yhdessä muiden Kehräämöalueella toimivien yksiköiden kanssa. Osallistumismuotona on esimerkiksi avoimien ovien päivä tai maksuttomia museopedagogisia palveluita, kuten työpajoja ja opastuksia.

Opastukset kaupunkitilassa

Museon näyttelyihin ja Kehräämöalueelle kohdistuvien yleisöpalveluiden ohkeen on tuotettu kaupunkiympäristöön suuntautuvia teemaopastuksia, joista osa toteutuu yhteistyössä yhteistyössä Lounais-Hämeen Oppaiden ja Forssan seudun matkailutoimijoiden kanssa.

10 Tietopalvelu

Tavoite: auttaa tutkijoita ja harrastajia löytämään Forssaa koskevaa tietoa ja aineistoja käyttöönsä.

Museon tietopalvelu vastaa kokoelmiin ja Forssan menneisyyteen liittyviin kyselyihin ja aineistopyyntöihin. Tietopalvelu on osin maksullista. Palvelu tapahtuu verkossa www.piipunjuurella.finna.fi-portaalin kautta tai paikan päällä. Aineistoja (kuten valokuvia) ja Forssan historiaa koskevaa tietoa hakevat tutkijat, toimittajat, yritykset ja yksittäiset harrastajat. Kokoelmat ja arkistot palvelevat museon omaa näyttelytuotantoa, historiantutkijoita ja –harrastajia. Vuositasolla erilaisia kyselyjä tulee noin 150.

Arkistopalveluista ovat ahkerimmin käytössä henkilöiden ja yhteisöjen arkistot, valokuvakokoelmat ja teollisen tekstiilin kokoelma. Viimeisen merkittäviä hyödyntäjiä ovat tekstiiliperintöharrastajat sekä Finlayson, joka hyödyntää kokoelmaa jonkin verran tuotannossaan.

11. Museokauppa

Tavoite: Forssan museokaupan positiivisen tuloksen vakaa nousu

Museokauppa myy Forssan tekstiilikokoelmaan liittyviä tuotteita, tekstiilimuotoiluun liittyvää kirjallisuutta ja kotiseutukirjallisuutta. Myyntipisteet ovat Forssan museolla ja Kuosikeskuksessa.

Museokaupan valikoimiin kuuluu laadukasta käyttötavaraa, jossa huomioidaan kierrätys, kestävyys, tarinallisuus, liitos kokoelmiin ja näyttelyihin. Museokaupan tuotteet ovat muisto museokäynnistä ja yksilöllisiä Forssa-lahjoja. Museokaupan tuotehankinnoin tuetaan seudun käsityöläisyyttä ja hankitaan varoja omalle toiminnalle. Pitkän tähtäimen tavoitteena on, että museokaupan tuotto kattaisi yhden työntekijän vuosipalkan. Museon myynti on kolminkertaistunut vuodesta 2020, jolloin museokauppamyyntiä alettiin kehittää.

12. Yhteistyö

Tavoite: tarjota kiinnostuneille vapaaehtoisille tai työllistyvälle mielekästä tekemistä kulttuuriperinnön parissa.

Museon vapaaehtoistyö on mielekästä yhteisöllistä toimintaa, jota ohjaa museoalan ammattilainen. Museon kokoelmatyöhön ja tapahtumatuotantoihin suunnitellaan tehtäväpaketteja, joita voidaan tarjota vapaaehtoisille työntekijöille, työelämään tutustujille ja työvoimapalvelun asiakkaille.

Liitteet:

Kaupungin strategia

Museolaki 2019

Kokoelmaohjelma